

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, dr. Magyar István ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Jogi Képviseleti Osztály (1055 Budapest, Kossuth L. tér 4., ügyintéző: dr. Zolnai Gábor jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam alperes ellen **kártalanítás** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. szeptember 25. napján kelt 24. P. 24.670/2007/27. számú ítélete ellen a felperesek 2009. december 8. napján 30. sorszámon előterjesztett, 2010. január 21. napján 32. sorszám alatt pontosított és megindokolt fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben és akként változtatja meg, hogy a marasztalási összeget az I. rendű felperes tekintetében 250.000 (kettőszázötvenezer) forinttal és a II. rendű felperes tekintetében 250.000 (kettőszázötvenezer) forinttal és annak az elsőfokú ítéletben írt kamataival felemeli, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 - 10.000 (tízezer - tízezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy az állam javára, az adóhatóság külön felhívására az ott írt időben és módon fizessenek meg egyetemlegesen 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A 2007. június 20. napján a Budai Központi Kerületi Bíróságnál előterjesztett keresetükben az I.r. felperes 9.870.000 Ft, a II.r. felperes 9.600.000 Ft vagyoni és nem vagyoni kár, ezek 2007. február 1. napjától számított késedelmi kamata és 500.000 - 500.000 Ft perköltség megfizetésére kérték kötelezni az alperest a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 580. § (1) bekezdés I. pontja, 582. § (1), (2) bekezdései, 583. és 584. §-ai, továbbá a Ptk. 339. és 355. §-ai alapján kártalanítás címén arra alapozva, hogy 2006. szeptember 22. és október 2. napja, a megszüntetésre vonatkozó határozat kézbesítése miatt október 4. napja közötti időben házi őrizetben voltak, majd több mint két hónapig lakhelyelhagyási tilalom alatt álltak azon büntetőeljárás keretében, melynek eredményeként a Budapesti Nyomozó Ügyészség 2006. december 20. napján meghozott határozattal a nyomozást megszüntette, mert annak adatai alapján bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható. A kereset szerint 2006. szeptember 21. és december 12. napja között a felperesek a következő vagyoni és nem vagyoni károkat szenvedték el. Az I.r. felperes elveszítette Budapest - L. és L. - Budapest viszonylatban a repülőjegy árát, vagyis 100.000 Ft-ot, két és félhavi "....." munkabérét, vagyis 470.000 Ft-ot, továbbá 300.000 Ft + áfa ügyvédi munkadíjat fizetett a kényszerintézkedéssel kapcsolatban. A II.r. felperes elesett egy ".....-i" ösztöndíjtól, ami miatt 300.000 Ft kára keletkezett, őt is terhelte a kényszerintézkedés miatt 300.000 Ft + áfa ügyvédi munkadíj. Nem vagyoni károkat 9.000.000 - 9.000.000 Ft-ban jelölték meg. Álláspontjuk szerint nem törvényes, nem normális és nem elfogadható, hogy ártatlan, jóra való, kiváló családból származó, diplomás, munkahellyel rendelkező békés fiatalokat vertek meg a rendőrök, hogy az igazságszolgáltatás szervei majd három hónapon keresztül büntetőeljárást folytattak ellenük, durván korlátozták személyi szabadságukban, ezzel maradandó lelki sérülést okoztak. A II.r. felperes utóbb (2008. június 23. napján 9. sorszám) a vagyoni kárigényét oly módon változtatta meg, hogy a ".....-i" foglalkoztatással összefüggő 300.000 Ft helyett 4.500 eurót érvényesített, mely után 2007. április 1. napjától (középátlagos időtől) kért késedelmi kamatot. A felperesi összegző irat szerint az alperes azért tartozik kártalanítással, mert az általa létrehozott és működtetett igazságszolgáltatási szervek 2006. szeptemberében és októberében a legalapvetőbb működési elveket is félretették. A 2009. szeptember 25-i tárgyaláson az I.r. felperes a keresetét 9.914.000 Ft-ban határozta meg, melyből 9.000.000 Ft nem vagyoni kár után 2007. január 3. napjától kérte a kamatot, vagyoni kára az elvesztett repülő jegy 100.000 Ft, az ügyvédi sikerdíj 300.000 Ft + áfa, az elvesztett tandíj 44.000 Ft összegéből állt. A 914.000 Ft után 2007. január 1-től érvényesített kamatot. A II.r. felperes 9.300.000 Ft és 4.500 euró megtérítés kérte, 9.000.000 Ft után 2007. január 3. napjától, a 300.000 Ft és 4.500 euró után 2007. január 1. napjától kérte a késedelmi kamatot.

Az alperes a kereset elutasítását és perköltsége megállapítását kérte. Ellenkérelmében nem vitatta, hogy a kártalanítás objektív jogalapja fennáll a 2006. szeptember 22. és október 2. napja közötti házi őrizet miatt. Utóbb a kártalanítás szubjektív jogalapját is elismerő nyilatkozatot tett, mert a büntetőeljárás iratai alapján kizáró okot nem észlelt. Megjegyezte, hogy a kártalanítás vétkességtől

független kárfelelősségi alakzat, ami csak a jogszerűen elrendelt házi őrizethez kapcsolódik, nem terjed ki sem az őrizet, sem a lakhelyelhagyási tilalom tartamára, csakúgy mint a hatóságok esetleges jogellenes eljárása miatt keletkezett károkra. A nem vagyoni kárigény tekintetében nem vitatta a szabadság jogszerű megvonásával önmagában együtt járó sérelmet, a fizikai és pszichés terheket, a személyi kapcsolatok beszűkülését, mint köztudomású bizonyításra nem szoruló tényeket. Rámutatott azonban, hogy e körben sem értékelhetők általában a büntetőeljárással összefüggő körülmények, kizárólag maga a házi őrizet. Erre tekintettel a felperesek által személyenként igényelt 9.000.000 Ft-ot az elszenvedett sérelemmel arányban nem állónak minősítette, azt 100.000 Ft-ban tekintette elfogadhatónak. Jelezte, hogy a sajtó tevékenységéből eredő károkért nem tartozik helytállni. Az önkormányzati választáson való részvétel elmaradása kapcsán előadta, hogy a felperesek mozgó urnás szavazás lehetőségét kérhették volna. A vagyoni kárt bizonyítottság hiányában elutasítani kérte. Az I.r. felperes munkavállalási nehézségei nincsenek összefüggésben a házi őrizettel. Nem vitatta, hogy a repülőjegy elvesztésével az I.r. felperest kár érte, de a házi őrizettel csak a 2006. szeptember 24. napjára szóló jegy áll kapcsolatban, és mivel a csatolt jegy oda-vissza útra vonatkozott, ezért csak a díj fele 37.110 Ft, amit kárként elismert. Az I.r. felperes a munkabér kiesést nem igazolta, illetve a becsatolt munkáltatói igazolás nem felel meg a Pp. 198. § b) pontjának, így az abban foglaltak valóságtartalmát kétséget kizáró módon nem igazolja. Egyébként, ha 2006. szeptember 18. napjáig járó munkabért az I.r. felperes nem kapta meg, ezért a munkáltató felel. Az egyetemi tandíj szintén nem függ össze a házi őrizettel. A II.r. felperes ".....-i" ösztöndíja elvesztése és a házi őrizet között sincs okozati összefüggés. Az érvényesített perköltséget eltúlzottnak minősítette.

A Fővárosi Bíróság 2009. szeptember 25. napján meghozott 24. P. 24.670/2007/27. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I.r. felperesnek 437.110 Ft-ot, a II.r. felperesnek 400.000 Ft-ot, ezen összegek után 2007. január 3. napjától járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az alperesnek külön-külön 20.000 - 20.000 Ft részperköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illetéket és az állam által előlegezett fordítási díjat a felperesek teljes személyes költségmentessége illetve az alperes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli.

Előjáróban az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában ismertette Be. 580. § (1) bekezdés I. b) pontját, 582. § (1), (2) és 583. § (1) bekezdéseit, majd rögzítette, hogy az alperes a követelés jogalapját nem vonta kétségbe, és miután a határidőben történt igényérvényesítés sem volt vitatott, abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperesek milyen összegű kártalanításra tarthatnak igényt. A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésének felhívásával kifejtette, hogy a kártalanítási követelés teljesítésének előfeltétele a kár bekövetkezése, valamint a kártalanításra alapot adó esemény és a kár közötti okozati összefüggés fennállása. A perbeli esetben a felperesek házi őrizetet szenvedtek el. A bíróságnak nem volt módja,

hogy az őrizetbevétel, a lakhelyelhagyási tilalom, valamint a büntetőeljárás során a felpereseket ért kárt az alperesre hárítsa.

A vagyoni kárigényt illetően kifejtette, hogy mindkét felperes külön-külön érvényesítette a védőjüknek járó 300.000 Ft + áfa ügyvédi munkadíjat. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban nem igazolták hitelt érdemlően, hogy a csatolt tényvázlatban megjelölt sikerdíjat ügyvédjüknek ténylegesen átadták. Az előadás ugyanis - mely szerint a díjat ügyvédi letétbe helyezték -, önmagában a kár felmerülésének alátámasztására nem elegendő. A Pp. 206. § (3) bekezdése szerinti mérlegelést mellőzve, a felperesek ezen követelésének teljesítésére nem látott módot. Kellő igazolás mellett sem lenne lehetőség a teljes összeg áthárítására, mert a 300.000 Ft-ban nem csupán a házi őrizet megszüntetésének esetére kikötött díj szerepel. Az I.r. felperes vagyoni kárként 470.000 Ft-ot érvényesített munkabér címén. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ez a tétel azért nem hárítható át az alperesre, mert a házi őrizet 2006. október 2-ig, legfeljebb október 4-ig tartott, ezért a 2006. október 31-ig számolt kiesett munkabérért az alperesnek nincs helytállási kötelezettsége. Nem terheli felelősség az alperest azon munkabér után, amit a munkáltató nem fizetett ki. A ledolgozott munka díját az I.r. felperesnek az alkalmazójától kell követelnie. Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy a havi keresmény összege egyébként sem volt igazolt kellően, minthogy az e tárgyban csatolt igazolás nem felel meg a Pp. 196. § (1), (2) bekezdésében írt feltételeknek. A II.r. felperes elvesztett ösztöndíj címén igényelt 4.500 eurót. Azonban figyelemmel a házi őrizet tartamára, továbbá a megnevezett közhasznú egyesület tekintetében azon adatra, hogy 2006. novemberének elejéig várt a II.r. felperesre, az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget az alperes marasztalására. Az I.r. felperes kérte a tandíja, továbbá a visszautakra szóló már kifizetett repülőjegyek árának megtérítését, de e körben is hangsúlyozta az elsőfokú ítélet, hogy kizárólag a házi őrizettel összefüggésben keletkezett károk megtérítésére van mód. Nem igazolt, hogy a tandíj és a C.....-ról Budapestre utazás költsége okozati összefüggésben állna a szabadságkorlátozással. Egyedül a 2006. szeptember 24-i visszautazásra vonatkozó repülőjegy árának megfizetésére kötelezte az alperest, az általa elfogadott 37.110 Ft összeggel.

A felperesek által érvényesített nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatban kifejtette, hogy annak megállapításakor nem lehet figyelmen kívül hagyni a szabadságkorlátozás jellegét, időtartamát. A felperesek 2006. szeptember 21. és október 2. napja között szenvedték el a házi őrizetet, bár értékelte az elsőfokú bíróság, hogy annak megszűnéséről csak október 4-én szereztek tudomást, vagyis maximálisan tizenhárom nap volt figyelembe vehető. A házi őrizet alatt a felperesek megszokott környezetükben, korlátozás nélkül találkozhattak barátaikkal, bár azt az elsőfokú bíróság értékelte, hogy a szabadságkorlátozás ténye a felpereseket jelentékeny módon megviselte, lelki szenvedésük súlyos fokú volt. Emellett olyan időszakban álltak házi őrizet hatálya alatt, amikor tanulmányaik folytatása érdekében szükség lett volna, hogy a lakásukat elhagyhassák. Ugyanakkor nem lehetett figyelembe venni az elszenvedett rendőri brutalitást, az őrizet tartama során történeteket, az ügyészési és bírósági eljárás alatti sérelmeket, csakúgy, mint a

médiában megjelent híradások, tájékoztatások tartalmát. Ez utóbbiak miatt bekövetkezett hátrányok sajtó-helyreigazítás, illetve a médiákkal szembeni személyiségi jogi per az igényérvényesítés módja, míg a hatóságok jogsértése miatt az eljáró hatóságoknak kell helytállniuk. Rögzítette, hogy a II.r. felperes a házi őrizet tartama alatt egyébként sem tervezte, hogy az egyetemi oktatásra be fog járni, így ez okból nem érhetett hátrány, és az sem volt igazolt, hogy a II.r. felperes kizárólag a házi őrizet elrendelése miatt nem tudta egyetemi tanulmányait korábban befejezni. A választásról szóló 1997. évi C. törvény 61. § (3) bekezdése és a 13/2006. (IV. 13.) OVB állásfoglalás szerint a megjelenésben akadályozott személy korlátozás nélkül kérhette a mozgó urnás szavazást. Ha ez mégsem történt meg, emiatt az alperest felelősség nem terheli. Az elsőfokú bíróság a 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban foglaltakat is szem előtt tartva, a házi őrizet tizenhárom napjára fejenként 400.000 Ft nem vagyoni kártalanítást állapított meg.

A késedelmi kamatról a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, míg a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, a le nem rótt illeték és az állam által előlegezett fordítási díj körében a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §-a, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

A felperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az I.r. felperes javára további 9.476.890 Ft, a II.r. felperes javára további 9.300.000 Ft + 4.500 euró, forintösszegek után 2007. január 3. napjától számított késedelmi kamat, valamint az első- és másodfokú perköltség megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le, ítélete mégis megalapozatlan és jogszabálysértő. A kereset jogalapja nem volt vitás, az alperes képviselője a követelés összecszerűségét nem fogadta el, illetve rendkívül csekély mértékben ismerte el. Az elsőfokú bíróság eltérő jogértelmezése miatt utasította el a kereseti kérelem nagyobb részét. Álláspontja szerint ugyanis kizárólag az elrendelt házi őrizet tizenhárom napja alatt történeteket kell és lehet figyelembe venni a kártalanítás meghatározásakor. A felperesek szerint viszont a helyes jogértelmezés az, hogy a megalapozatlan gyanúsítástól a büntetőeljárás megszüntetéséig az eljárás egy zárt láncolatot alkot, melyből nem lehet kiemelni a tizenhárom napos házi őrizetet. E körben hangsúlyozták, hogy a lakhelyelhagyási tilalom elrendelése is a házi őrizetet váltotta fel, vagyis nem volt előzmény nélkül. Az elsőfokú bíróság és az alperes jogértelmezése abban az esetben volna elfogadható, ha csak őrizetbevételt vagy lakhelyelhagyási tilalmat rendeltek volna. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem a Pp. 206. §-ának megfelelően mérlegelte, egyrészt indokolás nélkül kirekesztette a tanúk által előadottakat, másrészt az iratok tartalmát helytelenül értékelte. Ezért kérték a tényállás kiegészítését a tanúk vallomásaiban foglaltakkal, és a becsatolt iratok tartalmuknak megfelelő helyes értelmezését. Az így kiegészített tényállás alapján a felperesek vagyoni és nem vagyoni igénye teljes körűen bizonyítottá válik. A fellebbezési tárgyaláson csatolták azt a jogi képviselőjük által 2010. szeptember 22. napján kibocsátott 2 db készpénzfizetési számlát, mely szerint jogi tanácsadás, képviselői büntetőeljárásban szolgáltatásra fejenként bruttó 375.000 Ft-ot megfizettek.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte és a felperesek másodfokú perköltségben marasztalását. Az elsőfokú bíróság helyes tényállást tárt fel, abból megfelelő jogi következtetésekre jutott, és az indokolása is helytálló. A fellebbezésben előadottak nem adnak alapot a kártalanítási összeg felemelésére. A nem vagyoni kártalanítást az eljáró bíróság mérlegelési körében a Pp. 206. §-ának alkalmazásával állapította meg, és ezzel kapcsolatban az ítélet kellő részletességgel indokolja a döntést, az összeg arányos és mértéktartó. Hangsúlyozta, hogy a perbeli esetre vetítve kártalanítási kötelezettsége kizárólag a házi őrizet miatt áll fenn, és helyesen hagyta figyelmen kívül az elsőfokú bíróság az őrizetet, a lakhelyelhagyási tilalmat, illetve a büntetőeljáráshoz kapcsolódó egyéb felperesi sérelmeket. Jelezte, hogy 2006. július 1. napjától vált lehetővé a kártalanítás a házi őrizet kényszerintézkedés miatt. A szempontokat azonban a jogszabály nem határozza meg, így kiemelt jelentősége van az ítélkezési gyakorlatnak. A házi őrizet lényegesen enyhébb súlyú kényszerintézkedés, mint az előzetes letartóztatás, és ezt a nem vagyoni sérelmekért járó kártalanítás marasztalási összegében is kifejezésre kell juttatni. Ennek az elsőfokú bíróság a perbeli adatok, bizonyítékok figyelembevételével kellő indokolással eleget tett. A házi őrizet, illetve az előzetes letartóztatás más-más alapjogot és egymástól eltérő módon érint, ennek a kártalanítás során kifejezésre kell jutnia. Az állam e két kényszerintézkedés végrehajtása esetén eltérő mértékben avatkozik be az egyén életébe, eltérő mértékben korlátozza alapjogait, szabadságát. Mindkét esetben sérül a személyi szabadság, a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga, ugyanakkor a házi őrizet esetében a fogvatartással, az állami kényszerintézkedéssel érintett emberi szabadságok és alapjogok köre más, és ennek következtében a nem vagyoni sérelmek köre, súlyossága és komolysága. Az előzetes letartóztatás végrehajtása büntetés-végrehajtási intézetekben szigorú házirend betartása mellett történik, míg a házi őrizet alatt az érintett abban a lakásban tartózkodik, amelyben egyébként életvitelszerűen lakik. Mindezek alapján a megállapított nem vagyoni marasztalási összeget olyannak minősítette, mint ami tükrözi a felpereseket ért és a bizonyítási eljárás során feltárt sérelmeket.

Alperesi fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az I.r. felperes javára 437.110 Ft, a II.r. felperes javára 400.000 Ft és ezek kamatai erejéig marasztaló ítéleti rendelkezés (Pp. 228. § (4) bekezdés), a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet ezt meghaladó részeit bírálta felül.

A felperesek fellebbezése a következők szerint kisebb mértékben alapos.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg, annak kiegészítése szükségtelen.

A Be. 580. § (1) bekezdése kellő szabatossággal tartalmazza, mely esetekben jár kártalanítás. Az (1) bekezdés I. pontja alá tartozó esetekben a következő

kényszerintézkedések miatt jár: előzetes letartóztatás, házi őrizet, ideiglenes kényszer-gyógykezelés. Nem szabályoz a törvény kártalanítási kötelezettséget az őrizetbevétel miatt függetlenül attól, hogy azt követi-e más személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés, és nincs kártalanítás a lakhelyelhagyási tilalom elrendelése miatt függetlenül attól, hogy azt megelőzte-e egyéb személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés. Szemben a felperesek érvelésével a kártalanítás körében nem a kényszerintézkedési láncolat, hanem csak a törvény által meghatározott kényszerintézkedések vehetők figyelembe. Úgyszintén figyelmen kívül marad a Be. 580. §-ában szabályozott kártalanítási igény esetén a büntetőeljárást lefolytató valamely hatóság vagy hatóságok esetleges jogsértő magatartása, mert kártalanítás csak a jogszerűen elrendelt, az előzőekben már körülírt kényszerintézkedések miatt jár. Ha és amennyiben a felperesek a rendőrség, az ügyészség vagy a bíróság jogellenes magatartására alapozzák károsodásukat, úgy az azt megvalósító jogképességgel rendelkező szervezettel szemben fordulhatnak követeléssel a Ptk. 339. § (1) és 349. § (1), (3) bekezdései alapján. Téves volt a felperesek részéről az alperessel szembeni követelés jogszabályi háttereként a Ptk. 339. § (1) bekezdésének a felhívása, mert a Be. 582. § (1) bekezdése annyit tartalmaz, hogy a kártalanítás módjára és mértékére a Polgári Törvénykönyvnek a szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseit kell az e törvényben foglalt eltérésekkel alkalmazni. Ez pedig annyit és csak annyit jelent, hogy a Ptk. XXXI. fejezetének szabályait kell figyelembe venni, vagyis a 355-360. §-ok rendelkezéseit.

Helyes volt tehát az a kiinduló pont, hogy az elsőfokú bíróság a kártalanítás alapjául csak a házi őrizet tizenhárom napos tartamával összefüggő sérelmeket tette vizsgálat tárgyává.

A nem vagyoni kárral kapcsolatban a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú ítéletben írtakkal. A jogalkotó a házi őrizetért járó kártalanítást két és fél hónappal a felperesekkel szembeni eseményeket megelőző hatállyal foglalta törvénybe, így kialakult ítélkezési gyakorlata még nincs. Azt kellett értékelni, és ezt az elsőfokú bíróság megtette, hogy a házi őrizetet - mint a személyi szabadság korlátozását - a felpereseknek a saját lakásukban, a megszokott környezetükben kellett teljesíteniük. Lakáson belüli napirendjüket saját maguk határozták meg, hatósági intézkedésként a napi két - három alkalommal történő rendőri ellenőrzést kellett elszenvedniük. Módjuk volt korlátozás nélkül kapcsolatot tartani családtagjaikkal, barátaikkal és ismerőseikkel személyesen, telefonon vagy internet útján. Életüket nem egy zárt intézmény belső szabályai (mint a kártalanítást megalapozó másik két kényszerintézkedés esetén) határozták meg. A személyi szabadság korlátozását nem idegen, a jellegéből adódóan sivár, lélektelen elhelyezés mellett, más ismeretlen személyekkel összezárva, hozzájuk alkalmazkodva kellett elviselniük. Nem kellett a fogvatartó intézmény alkalmazottainak utasításait követniük. Nem kellett elszakadniuk szeretteiktől, barátaiktól. Mivel a felperesek a fellebbezésükben nem hivatkoztak olyan többlettényállási elemekre, mint amelyek az elsőfokú eljárásban már felmerültek, de az elsőfokú bíróság ítéletében nem vett figyelembe,

nem volt olyan körülmény, ami alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését felülmérlegelezte volna.

Az I.r. felperes külföldi munkavállalásához kapcsolódó kérelmet illetően a másodfokú bíróság álláspontja a következő. A 2007. június 20. napján előterjesztett kártalanítási kérelemhez képest az I.r. felperes egy 2008. április 28-i keltezésű igazolás okirattal kívánta alátámasztani c.....i munkavállalását, az ennek részbeni megghiúsulása miatti kárát. Függetlenül attól, hogy az adott esetben szükséges-e az okirat Pp. 198. § b) pontja szerinti felülhitelesítése vagy sem, ez az igazolás tartalmi hiányosságai miatt alkalmatlan okirati bizonyítékként való értékelésre, mint hogy annak szabályszerű kiállítása megállapításához szükséges adatok nem állnak rendelkezésre. Az I.r. felperes e körben a bizonyítási kötelezettség teljesítésére elegendőnek minősítette magának az okiratnak a beszerzését anélkül, hogy annak teljes bizonyító erejű magánokirati jellege megállapításához szükséges további feltételeket igazolta volna. Nem bizonyított, hogy C.....-on valóban létezik-e a P. M. étterem, és annak valóban az a személy a tulajdonosa, aki a csatolt igazolást kiállította.

Az I.r. felperes egy olyan egyetemi felnőtt képzéssel összefüggő 44.000 Ft összegű vagyoni kárt érvényesített, amelynek alátámasztására általa csatolt irat (6/F/8) annak bizonyítására alkalmas egyedül, hogy ezt az összeget az I.r. felperes nem fizette meg, mert azt az oktatási intézmény tartozásként tartotta nyilván. Ha pedig az I.r. felperes nem bizonyítja e körben a vagyonában beállott értékcsökkenést (Ptk. 355. § (4) bekezdés), akkor kárról sem lehet szó.

A II.r. felperes egy n.....-i önkéntes munka megghiúsulására alapozta a vagyoni kárát. Az erre nézve benyújtott okirat nem igazolja, hogy az önkéntes munkával kapcsolatos tevékenysége fejében ösztöndíjban részesült volna. A csatolt megállapodás a II.r. felperes létfenntartásához való hozzájárulásként szabályozott 175 euró zsebpénzt. A II.r. felperes létfenntartásával költség attól függetlenül felmerül, hogy Magyarországon tartózkodik egyetemi hallgatóként, vagy N.....-ban önkéntes munkásként, így ez az összeg kárként nem határozható meg. Az e megállapodásban írt további 200 euró, amire a II.r. felperes követelést alapított, nem az önkéntes munkavállalót illette volna meg, hanem az „alkalmazási hely” ilyen részt vállalt a befogadó szervezet (a II.r. felperessel szerződő szervezet) költségeiből foglalkoztatási hónaponként és önkéntesenként. Megjegyzi azonban a másodfokú bíróság, hogy valójában ellentmondó adatokat szolgáltatott a II.r. felperes, hogy 2006. szeptemberét követően milyen szándékai voltak, hiszen az kétségtelenül igazolt, hogy a kérdéses időben a "....." Katolikus Egyetem "....." Kara hallgatója volt, és arra tekintettel kérte a lakhelyelhagyási tilalom feloldását, hogy egyetemi tanulmányai miatt kötelező keddi és szerdai napon a lakóhelyétől különböző településen lévő oktatási intézményben megtartott órákon megjelennie. Eszerint a II.r. felperesnek vagy kötelező volt részt venni a magyarországi egyetemi képzés tanrend szerinti óráin, vagy módja lett volna önkéntesként N.....-ban tevékenykedni, egyidejűleg a kettő kizárja egymást.

Az elsőfokú bíróság azért utasította el a felpereseknek az ügyvédi költséggel kapcsolatos igényét, mert annak teljesítését nem igazolták. Mivel a másodfokú eljárásban a teljesítés igazolása megtörtént, a másodfokú bíróság akként rendelkezett, hogy a személyenként 300.000 Ft-os „sikerdíj” arányos része, ami azzal kapcsolatos, hogy a bíróság a felperesekkel szemben nem rendelt el előzetes letartóztatást, megítélhető. A sikerdíj kikötésének másik feltétele független a házi őrizettől, ezért az arra jutó rész a kártalanítás körében nem vehető figyelembe. A másodfokú bíróság az arányos részt személyenként 250.000 Ft-ban állapította meg, és ezzel módosította az elsőfokú ítéletben írt marasztalást.

A másodfokú bíróság ítélete a Pp. 253. § (2) bekezdésén alapult.

A másodfokú eljárásban nagyobb részt pervesztes felperesek a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel kötelesek az alperes képviselőjével felmerült jogtanácsosi munkadíjat (Pp. 75. § (2) bekezdés) megtéríteni. Az elsőfokú eljárásban a felperesek számára engedélyezett költségmentességet a másodfokú eljárásra jogerős végzés megvonta, ezért a fellebbezési illetéket a felperesek kötelesek megfizetni az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

, 2010. szeptember 23.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hóbl Katalin sk.
bíró

A kiadmány hitelül: